

www.mevzuattakip.com.tr

Büyükşehirlerde Mahalle, Bulvar, Cadde, Sokak, Meydan ve Park Gibi Alanlara İsim Verilmesi

Bu makalede, özellikle büyükşehir belediyesi olan illerde, mahalle, bulvar, cadde, sokak, meydan ve park gibi alanlara isim verme yetkisinin ilçe belediyelerinde mi büyükşehir belediyelerinde mi olduğu hususu değerlendirilmiştir.

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ OLAN YERLERDE MAHALLE, BULVAR, CADDE, SOKAK, MEYDAN VE PARK GİBİ ALANLARA İSİM VERİLMESİ

Halil MEMİŞ

1- Giriş:

Kent hafızasının gelecek nesillere aktarılmasının, geçmişten geleceğe ışık tutulmasının ve var olan değerleri yaşatmanın araçlarından birisi, kentlerimizde bulunan mahallelerimize, cadde, sokak, bulvar, meydan ve park gibi alanlara verilen isimlerin, bahsettiğimiz değerleri taşımasından geçmektedir.

Uygulamada, bu isimlerin nasıl verileceği konusunda ise tereddütler yaşandığı görülmektedir. Özellikle büyükşehir belediyesi olan illerde, bu yetkinin ilçe belediyelerinde mi büyükşehir belediyelerinde mi olduğu konusu bazen sorun olabilmektedir.

2- Mevzuat Hükümleri:

5393 sayılı Belediye Kanununun;

“Mahalle ve yönetimi” başlıklı 9 uncu maddesinin birinci fıkrası:

“Mahalle, muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilir. Belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesi, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile olur.”

“Meclisin görev ve yetkileri” başlıklı 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi:

“Meydan, cadde, sokak, park, tesis ve benzerlerine ad vermek; mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesine karar vermek; beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerini kabul etmek.”,

“Ad verme, tanıtıcı amblem ve flama kullanımı” başlıklı 81 inci maddesi:

“Cadde, sokak, meydan, park, tesis ve benzerlerine ad verilmesi ve beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerinin tespitine ilişkin kararlarda; belediye meclisinin üye tam sayısının salt çoğunluğu, bunların değiştirilmesine ilişkin kararlarda ise meclis üye tam sayısının üçte iki çoğunluğunun kararı aranır. Bu kararlar mülkî idare amirinin onayı ile yürürlüğe girer.”

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun;

“ Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları” başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi;

“Büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki mahalleleri ilçe merkezine bağlayan yollar, meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımı ile bu yolların temizliği ve karla mücadele çalışmalarını yürütmek; kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak ad ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek.”,

İkinci fıkrasında; “Büyükşehir belediyeleri birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen yetkilerini, imar plânlarına uygun olarak kullanmak ve ilgili belediyeye bildirmek zorundadır. Büyükşehir belediyeleri birinci fıkranın (l), (s), (t) bentlerindeki görevleri ile temizlik hizmetleri ve adres ve numaralandırmaya ilişkin görevlerini belediye meclisi kararı ile ilçe belediyelerine devredebilir, birlikte yapabilirler.”,

Aynı maddenin ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri düzenleyen üçüncü fıkranın (a) bendi:

“Kanunlarla münhasıran büyükşehir belediyesine verilen görevler ile birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.”

3- Mahalle Adı Verilmesi ve Değiştirilmesi

Mahallelere ad verilmesi veya adlarının değiştirilmesi konusu, 5393 sayılı Kanunda düzenlenmiş, buna mukabil 5216 sayılı Kanunda bu hususa yer verilmemiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun "Diğer hükümler" başlıklı 28 inci maddesinde yer alan "Belediye Kanunu ve diğer ilgili Kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri ilgisine göre büyükşehir ve ilçe belediyeleri hakkında da uygulanır." hükmü çerçevesinde bu konuda 5393 sayılı Kanunda yer alan hüküm uygulanacaktır.

Bu hükme göre de; belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesi, mahallenin bağlı bulunduğu ilçe belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile gerçekleşecektir.

4- Bulvar, Cadde, Sokak, Meydan ve Park Gibi Alanlara İsim Verilmesi veya Değiştirilmesi

Bilindiği üzere, büyükşehir yapılanmalarında tüm yerleşimlerde ve fiziki alanlarda ilçe ve büyükşehir belediyelerinin yetkileri söz konusudur. Diğer bir ifade ile büyükşehir belediyesinin tek yetkili olduğu bir müstakil yerleşim alanları veya yaşam alanları söz konusu değildir.

Bu çerçeveden bakılınca; ilçe belediye sınırları içerisindeki bahçe, mahalle, cadde, sokak, bulvar v.s. isimlerinin verilmesi veya değiştirilmesi yetkisinin Büyükşehir Belediye Başkanlığında mı yoksa ilçe Belediye Başkanlığında mı olduğu hususu tereddüt yaratan konular gibi durmaktadır ve bazen tartişmalara neden olmaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde konu irdelendiğinde; 5393 sayılı Belediye Kanununun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi ve "Ad verme, tanıtıcı amblem ve flama kullanımı" başlıklı 81 inci maddesi hükümleri çerçevesinde mahalle, meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak adlarına ilişkin belediye meclislerinin yetkilerinin bulunduğu ve alınan bu kararların mlk idare amirinin onayı ile yürürlüğe gireceği muhakkaktır.

Kısaca, büyükşehir belediyesi olmayan yerlerde bu yetkinin kullanılmasında tereddüt bulunmamakta, ilçe belediyelerinde ilçe belediye meclisinin kararından sonra ilçe kaymakamının, il belediyelerinde il belediye meclisinin kararından sonra da Valinin onayı ile yürürlüğe girecektir.

Ancak 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun "Büyükşehir ve ilçe ve belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendindeki "Büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki mahalleleri ilçe merkezine bağlayan yollar, meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımı ile bu yolların temizliği ve karla mücadele çalışmalarını yürütmek; kentsel

tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak ad ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek.” düzenlemesi çerçevesinde büyükşehir belediyelerinin yetkisi alanındaki mahalleleri ilçe merkezine bağlayan yollarda dahil meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak adlarının verilmesi yetkisinin mülki idare amirinin onayına bağlı olarak büyükşehir belediyelerinde olduğu değerlendirilmelidir.

Buna karşılık İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği'nin 04.02.2015 tarih ve 97110469-045.02-E.1503 sayılı görüşünde;

“..... büyükşehir belediyelerinin yetkisi alanındaki mahalleleri ilçe merkezine bağlayan; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak adlarının verilmesi yetkisinin mülki idare amirinin onayına bağlı olarak büyükşehir belediyelerinde olduğu; Diğer meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak adları ile ilgili olarak yetkinin mülki idare amirinin onayı olmak koşuluyla büyükşehir ilçe belediyelerinde olduğu değerlendirilmektedir.” görüşüne yer verilmiştir.

Kanaatimizce; 5216 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; “Büyükşehir belediyeleri birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen yetkilerini, imar plânlarına uygun olarak kullanmak ve ilgili belediyeye bildirmek zorundadır. Büyükşehir belediyeleri birinci fıkranın (l), (s), (t) bentlerindeki görevleri ile temizlik hizmetleri ve adres ve numaralandırmaya ilişkin görevlerini belediye meclisi kararı ile ilçe belediyelerine devredebilir, birlikte yapabilirler.” Hükmü çerçevesinde sadece adres ve numaralandırmaya ilişkin yetkilerin devredilmesi halinde sadece sorumluluk ve yetki verilen cadde, sokak ve alanlarla ilgili isim verme yetkisinin Büyükşehir İlçe Belediyelerinde olabileceği değerlendirilmelidir.

Buna rağmen; bu yetkilerin tamamının Büyükşehir Belediye Meclisince kullanılmasının ve Valinin onayı ile yürürlüğe girmesinin en doğru ve tereddütsüz uygulama olacağı kesindir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA